

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bescherm uw kind tegen infectieziekten

Laat uw kind inenten

Rijksvaccinatieprogramma

Laat uw kind inenten

De overheid heeft het Rijksvaccinatieprogramma gemaakt voor alle kinderen in Nederland. Met het Rijksvaccinatieprogramma beschermen we uw kind tegen ernstige infectieziekten. Uw kind krijgt een aantal prikken. We noemen dat inenting of vaccinaties. In deze folder leest u wanneer uw kind wordt ingeënt. En tegen welke ziekten. Ook leest u wat u kunt doen als uw kind last heeft van bijwerkingen. Het is belangrijk dat het Rijksvaccinatieprogramma helemaal wordt afgemaakt. Zo krijgt uw kind de beste bescherming tegen infectieziekten. U hoeft niet te betalen voor de inenting.

Tegen welke ziekten wordt uw kind ingeënt?

Uw kind wordt ingeënt tegen de volgende ziekten:

- Difterie
- Kinkhoest
- Tetanus
- Polio
- Bof
- Mazelen
- Rodehond
- Infectie door Hib-bacteriën
- Infectie door pneumokokken
- Infectie door meningokokken C
- Hepatitis B
- Baarmoederhalskanker (HPV)

Deze infectieziekten zijn vaak ernstig en moeilijk te behandelen. Veel van deze ziekten komen in Nederland bijna niet meer voor. Ook al is het risico tegenwoordig kleiner, vaccinatie blijft nodig om het zo te houden.

Op pagina 4 en 5 kunt u lezen wat deze ziekten zijn. En welke gevolgen deze ziekten kunnen hebben voor uw kind.

Waarom inenten?

Inenten is belangrijk voor de gezondheid van uw kind. Door uw kind te laten inenten, beschermt u het tegen ernstige infectieziekten. Uw kind hoeft niet altijd ernstig ziek te worden door een infectieziekte. Maar dat weet u nooit zeker. Daarom is het verstandig om uw kind altijd te laten inenten. U bent niet verplicht om uw kind te laten inenten. Maar de meeste ouders doen dat wel.

Hoe werkt een inenting?

Door de inenting gaat het lichaam afweerstoffen maken. Afweerstoffen richten zich tegen een virus of bacterie. Komt een kind later weer in contact met het virus of de bacterie waartegen is ingeënt? Dan herkent het afweersysteem het virus of de bacterie. En dan maakt het lichaam sneller afweerstoffen aan tegen een ziekte.

Vaccinatieschema*

2 maanden	3 maanden	4 maanden	11 maanden	14 maanden	4 jaar	9 jaar	12 jaar
DKTP Hib HepB	DKTP Hib HepB	DKTP Hib HepB	DKTP Hib HepB	BMR	DKTP	DTP	HPV (3x)
Pneu	Pneu	Pneu	Pneu	MenC		BMR	

* Geldig vanaf 1 augustus 2011

D	Difterie	Pneu	Pneumokokken
K	Kinkhoest	B	Bof
T	Tetanus	M	Mazelen
P	Polio	R	Rodehond
Hib	Haemophilus influenzae type b	MenC	Meningokokken C
HepB	Hepatitis B	HPV	Humaan Papillomavirus

Wanneer wordt uw kind ingeënt?

Uw kind wordt ingeënt op de volgende momenten:

- Als uw kind 2, 3, 4, 11 en 14 maanden oud is.
- Als uw kind 4 en 9 jaar oud is.
- Als uw dochter 12 jaar oud is.

Uw kind krijgt dan de inenting volgens het schema hierboven.

Waar moet u naartoe voor de inenting?

Met uw baby, peuter en kleuter gaat u voor de inenting naar het consultatiebureau. Kinderen die naar school gaan, krijgen de inenting ergens anders, zoals in een sporthal. De GGD of een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) zorgt ervoor dat dit gebeurt.

Is uw kind ziek geweest of gebruikt het medicijnen?

Is uw kind ernstig ziek geweest of gebruikt het medicijnen? Of is uw kind de afgelopen drie maanden behandeld door een arts? Vertel dit dan aan de arts of verpleegkundige die de inenting geeft. Doe dit voordat uw kind de inenting krijgt. Denkt u dat uw kind misschien ziek is? Vertel dit dan ook van tevoren aan de arts of verpleegkundige.

Tegen welke ziekten wordt uw kind beschermd?

Difterie Difterie is een ernstige keelontsteking. Uw kind kan daardoor stikken. Ook kunnen het hart en zenuwstelsel beschadigd raken.

Kinkhoest Als uw kind kinkhoest heeft, betekent dit dat uw kind veel en heftig moet hoesten. Kinkhoest komt veel voor in Nederland. Het is vooral voor baby's erg gevaarlijk. Zij kunnen een beschadiging aan hun hersenen krijgen die niet meer weggaat. Ze kunnen er zelfs aan doodgaan.

Tetanus Als uw kind tetanus heeft, kunnen de spieren verkrampen. Ook de spieren die uw kind gebruikt om te slikken en adem te halen, kunnen verkrampen. Uw kind kan dan stikken. Een kind kan tetanus krijgen als het wordt gebeten door een dier, bijvoorbeeld een konijn. Of als er straatvuil in een wond komt.

Polio Polio heet ook wel kinderverlamming. Als uw kind polio heeft, kan het verlamd raken.

Hib Als uw kind besmet is met de Hib-bacterie, kan het een aantal ziekten krijgen: hersenvliesontsteking, strotklepontsteking, longontsteking, gewrichtsontsteking, bloedvergiftiging.

Hepatitis B Hepatitis B is een ontsteking aan de lever. Die ontsteking kan een infectie

worden die niet meer weggaat. Hierdoor kan de lever ernstig beschadigen. Uw kind kan hierdoor later leverkanker krijgen. Uw kind kan door hepatitis B zelfs overlijden. Hepatitis B is besmettelijk. Anderen kunnen dit dus ook krijgen. Bijvoorbeeld als ze in contact komen met besmet bloed. Bent u draagster van het hepatitis B-virus? Dan krijgt uw kind extra inentingen binnen 48 uur na de geboorte.

Pneumokokken Door een infectie met pneumokokken kan uw kind een aantal ziekten krijgen: hersenvliesontsteking, bloedvergiftiging, longontsteking, bronchitis of middenoorontsteking. Uw kind kan blijvende schade houden, zoals doofheid, epilepsie, een geestelijke achterstand of groeistoornissen. Soms moet de arts een arm of been amputeren. Uw kind kan zelfs aan pneumokokken overlijden.

Bof De bof is een ziekte aan de speekselklieren. U kunt dat zien doordat uw kind een dikke wang krijgt. Van de bof kan uw kind hersenvliesontsteking krijgen. Ook kan uw kind een ontsteking aan de teelbal of eierstok krijgen. Dat kan heel soms tot onvruchtbaarheid leiden.

Mazelen Als uw kind mazelen heeft, heeft het hoge koorts en huiduitslag. Uw kind kan hiervan behoorlijk ziek worden. Uw

kind kan door mazelen ook oorontsteking, bronchitis, longontsteking en hersenontsteking krijgen. Eén op de 1000 kinderen overlijdt aan mazelen.

Rodehond Rodehond is vooral gevaarlijk tijdens de zwangerschap. Is uw dochter later zwanger en krijgt zij rodehond? Dan is de kans groot dat haar kind met een afwijking wordt geboren. Het kind kan bijvoorbeeld doof of blind zijn. Of een hartafwijking of een geestelijke achterstand hebben. Ook kan uw dochter van rodehond een miskraam krijgen.

Meningokokken C Als uw kind meningokokken C heeft, kan het hersenvliesontsteking en bloedvergiftiging krijgen. Uw kind kan hieraan overlijden. Uw kind kan ook doof worden, een geestelijke achterstand krijgen, leerproblemen en gedragsproblemen krijgen of last krijgen van littekens. Soms moet de arts een arm of been amputeren.

HPV Als uw dochter een infectie met HPV heeft, kan zij later baarmoederhalskanker krijgen. Alle meisjes worden daarom 3 keer ingeënt tegen HPV. HPV is de afkorting van Humaan Papillomavirus.

Inentingen kunnen bijwerkingen hebben

Van welke bijwerkingen kan uw kind last hebben?

Het afweersysteem van gezonde baby's en van oudere kinderen kan de inenting goed verwerken. Als uw kind is ingeënt, kan het zich daarna even niet lekker voelen. Niet alle kinderen reageren hetzelfde op een inenting.

De volgende klachten komen vaak voor:

- Koorts.
- Hangerigheid.
- Rode vlekken, een zwelling of pijn op de plek van de inenting.
- Last bij bewegen van de ingeënte arm of het ingeënte been vanwege de pijn.
- Baby's kunnen heftig en lang huilen, onrustig slapen of extra veel slapen.
- Kinderen vanaf 4 jaar kunnen ook flauwvallen.

De meeste bijwerkingen beginnen op de dag van de inenting. Vaak zijn ze binnen 2 dagen weer over. Bij de inenting tegen BMR beginnen de bijwerkingen wat later: 5 tot 12 dagen na de inenting.

Maakt u zich zorgen over uw kind? Of duren koorts en hangerigheid langer dan 2 dagen? Overleg dan met uw huisarts.

Uw kind wordt niet extra ziek als het wordt ingeënt tegen meerdere ziekten tegelijk.

Wat kunt u tegen bijwerkingen doen?

U kunt een aantal dingen doen om bijwerkingen minder te maken:

- Zorg voor lichaamscontact, aandacht en afleiding om de pijn van de prik minder te maken.
- Heeft uw kind koorts? Zorg er dan voor dat uw kind koel blijft. Trek uw kind weinig kleren aan, bijvoorbeeld alleen een rompertje of hemdje. Leg uw kind niet bij u in bed. Dat is veel te warm. Laat uw kind in het eigen bedje liggen onder een lakentje. U kunt uw kind ook deppen met een vochtig washandje. U hoeft uw kind geen paracetamol te geven. Let er wel op dat uw kind genoeg drinkt.
- Moet uw kind overgeven? Leg het kind dan op de buik met het hoofd opzij. Zo kan er geen braaksel in de longen komen.
- Heeft uw kind last van de ingeënte arm of het ingeënte been? Raak deze dan zo weinig mogelijk aan. Want door het

aanraken kan de pijn erger worden.

- Schud uw kind nooit! Ook niet als uw kind zich verslikt of even geen adem haalt. Als u uw kind schudt, kunnen de hersenen beschadigen. U kunt uw kind daarom beter op de wang tikken of in de voet knijpen.
- Maakt u zich zorgen over uw kind? Vindt u dat uw kind erg ziek is van de inenting? Of heeft uw kind een vreemde bijwerking? Bel dan met uw huisarts, of ga naar uw huisarts toe. Uw huisarts kan u advies geven of uw kind onderzoeken.
- Moet uw kind erg huilen? Of krijgt uw kind pijn later op de dag van de inenting? Dan kunt u uw kind paracetamol geven. Doe dit liever niet te vaak. In het schema hieronder ziet u hoeveel u aan uw kind mag geven. Dit hangt af van de leeftijd en het gewicht van uw kind. Maar lees ook altijd de bijsluiter.

Dosering paracetamol

Gewicht / leeftijd	Oraal (drinkje of tablet)	Rectaal (zetpil)
3 kg (0-3 maanden)	4 x per dag 2 ml	2 x per dag 1 zetpil 120 mg
6 kg (3 maanden)	4 x per dag 4 ml	3 x per dag 1 zetpil 120 mg
10 kg (12 maanden)	4 x per dag 6 ml	3 x per dag 1 zetpil 240 mg
15 kg (3 jaar)	4 x per dag 9 ml óf 4 x per dag 1 tablet 240 mg	4 x per dag 1 zetpil 240 mg
20 kg (5 jaar)	4 x per dag 1,5 tablet 240 mg	3 x per dag 1 zetpil 500 mg
25 kg (7 jaar)	4 x per dag 1 tablet 500 mg	4 x per dag 1 zetpil 500 mg
30 kg (9 jaar)	5 x per dag 1 tablet 500 mg	4 x per dag 1 zetpil 500 mg
42,5 kg (12 jaar)	6 x per dag 1 tablet 500 mg	3 x per dag 1 zetpil 1000 mg

Adviesdoseringen van paracetamol (op basis van gewicht en bij gebruik korter dan 3 dagen). Bron: NHG-standaard

De meeste bijwerkingen zijn bekend

Het Rijksvaccinatieprogramma zorgt ervoor dat in Nederland elk jaar ongeveer 2,5 miljoen inentingen worden gegeven. We onderzoeken de bijwerkingen goed. Daardoor kennen we de meeste bijwerkingen. Zo weten we ook dat de meeste bijwerkingen niet zo erg zijn. En dat ze vanzelf over gaan. Door bijwerkingen goed te onderzoeken, weten we of de klachten door de inenting komen. Of door een andere ziekte. Zo kan de arts de juiste behandeling geven.

Van de inentingen zelf kan uw kind geen ernstige ziekten krijgen. Ziekten zoals hersenbeschadiging, ontwikkelingsachterstand, epilepsie, diabetes, autisme of overlijden door bijvoorbeeld wiegendood komen dus nooit door de inenting.

Meld bijwerkingen altijd

Heeft uw kind een bijwerking na een inenting? Meld dit dan bij het volgende bezoek aan de arts of verpleegkundige van het consultatiebureau, GGD of CJG. De arts of verpleegkundige van het consultatiebureau, GGD of CJG meldt de bijwerking bij Lareb. U kunt dit ook zelf doen op www.lareb.nl. Lareb is het Nederlandse centrum voor bijwerkingen. Soms nemen zij contact met u op, als ze bijvoorbeeld meer informatie willen over een bijwerking. Zo zorgen zij en de andere instanties ervoor dat inenten veilig blijft.

Lees ook de bijsluiter

Bij elke inenting hoort een bijsluiter. Hierin staat waarom uw kind de inenting krijgt en welke bijwerkingen uw kind daarvan kan hebben. U kunt de bijsluiter krijgen bij het consultatiebureau, de GGD, of het CJG. Of kijk op www.rivm.nl/rijksvaccinatieprogramma.

Wat doet het RIVM?

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) zorgt ervoor dat uw kind kan meedoen aan het Rijksvaccinatieprogramma. Het RIVM houdt bij welk kind welke inenting heeft gehad. Het RIVM zorgt er ook voor dat uw kind op tijd de oproep voor de volgende fase krijgt. We hebben uw gegevens in onze administratie. We gebruiken uw gegevens alleen voor het Rijksvaccinatieprogramma.

Wilt u meer informatie? Of heeft u vragen?

Wilt u meer informatie over het Rijksvaccinatieprogramma? Of over de ziekten waartegen het programma beschermt? Kijk dan op www.rivm.nl/rijksvaccinatieprogramma. U kunt er ook folders vinden over de verschillende momenten waarop uw kind wordt ingeënt. Die folders kunt u ook krijgen op het consultatiebureau, bij GGD of CJG. Heeft u nog meer vragen? Stelt u ze gerust aan de arts of verpleegkundige van het consultatiebureau, GGD of CJG.

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl/rijksvaccinatieprogramma

augustus 2011